

Reactie AVIH

Bosbeheer: da's werk in uitvoering

Het functioneren van het Nederlandse bos is onderwerp van talloze beleidsdoelstellingen en beheeropvattingen. Om die, in het kleine beetje bos dat we hebben, op een evenwichtige manier te realiseren hanteert de boseigenaar een belangrijk stuk gereedschap: het blesmes. Met een streep op de boom wordt sturing gegeven aan de toekomstige bossamenstelling en de daarmee beoogde waarden. Dat wil zeggen: als de gebleste bomen worden geveld. Die velling moet efficiënt en kosteneffectief gebeuren opdat het vrijkomende hout geogst kan worden voor de verkoop.

De bedrijfseconomie van de meeste bosbezitters is zodanig dat er een permanente prikkel is om de kosten van deze beheeringreep zo laag mogelijk te houden en de opbrengsten van het hout zo hoog mogelijk. Verkoop van het gebleste hout op stam is daartoe het meest geschikt. Efficiëntie in oogstorganisatie, logistiek en houtlevering aan de verwerkende industrie worden daardoor sterk bevorderd.

Jaarrond werk – noodzaak

Het is noodzakelijk om goed opgeleid bosbouw personeel en gespecialiseerde machines het jaarrond te kunnen inzetten. Het is ondenkbaar dat een ketenorganisatie van velling tot en met zagerij als seizoenswerk zou kunnen worden uitgevoerd: de machines zijn daarvoor te duur, ge-

specialiseerd personeel kan niet op seizoensbasis worden ingehuurd en zagerijen kunnen niet een half jaar stil staan.

De consequenties daarvan zouden zijn:

- Verlies van werkgelegenheid van betrokken en deskundig personeel in houtoogst en -transport;
- Extra opslagcapaciteit bij houtverwerkers vereist (met bijbehorende rentelast en kostbare voorzieningen om kwaliteitsverlies te beperken);
- Extra transportbewegingen in de wintermaanden om de houtopslagterreinen vol te rijden hetgeen conflicten geeft met milieubeheervergunningen van houtverwerkende bedrijven;
- Verhoogde oogstintensiteit in een periode met vergrootte kans op bodembeschadiging;
- Versterkte import van rondhout en gezaagd hout ten nadele van de concurrentiepositie van Nederlands hout;
- Een negatief effect op de bedrijfseconomie van de bosbezitter.

Vogelwet is goed kader

Gezond verstand, goed en redelijk overleg tussen houtkoper en bosbeheerder zijn de beste waarborgen om te voorkomen dat er onevenredige verstoring plaats vindt van (avi)fauna. Daarbij is maximaliseren naar de ene of de andere kant wél eenvoudig (op papier), maar geeft ándere ongewenste effecten die wél gewogen moeten worden. De zorg voor bosinstandhouding gaat verder dan de bezorgdheid voor alléén de broedvogels.

Het met goed verstand hanteren van de Vogelwet – rekening houdend dus met het artikel "Houtoogst en verstoring van vogels" van Vogelbescherming Nederland (zie volgende pagina's) – geeft ruim voldoende waarborgen voor een adequate bescherming van de avifauna bij houtoogst.

Tot slot

De praktijk van alledag wijkt op sommige punten af van Bijlsma's schets:

De bedrijven in de houtoogst en -verwerkingsketen worden de laatste jaren juist in toenemende mate geconfronteerd met bosbezitters die – gemakshalve – het bos gedurende een aantal maanden afsluiten voor exploitatie activiteiten.

Uit zijn tabel 2 blijkt dat 35 nesten door boswerk zijn verstoord van de 2617 nestkaarten van wespendif, havik, sperwer, buizerd en boomvalk: dat is 1,3%. Hoewel elk verloren nest er een te veel is, is dat toch verrassend laag en wellicht een indicatie voor de omzichtigheid waarmee de praktijk te werk gaat. Bijlsma's klassificering van boseigenaren lijkt in dit verband dan ook niet veel hout te snijden.

Houtoogstprojecten die met harvester en uitrijcombinatie worden uitgevoerd kennen een kortere doorlooptijd, hebben een geringere geluidsproductie en leveren minder bodem- en ondergroeibeschadiging op dan motorzaagvellingen en slepen van langhout.

C. Boon, voorzitter Algemene Vereniging Inlands Hout (AVIH)